

Ks. Biskup Szczepan Wesoly w Bom Jardim

(GUARANI DAS MISSOES — RS)

19 marca 1978 roku

Nr 16/78 "Ludu" z 25 kwietnia, umieszczając korespondencję "Nowosci z Maletu", pisał, że Ks. Biskup Wesoly odwiedza ważniejsze osiedla polonijne w Brazylji.

Ta informacja zachęcała mnie, aby cokolwiek ogłosić w "Ludzie" o wizycie J. Eks. w skromnej miejscowości Bom Jardim, która ta wizyta została podciągnięta do rangi "ważniejszych osiedli". Wspólnota B. Boskiej Wspomnienia Wiernych zawięzła to chlubne wyszczególnienie dobrego sercu duszpasterza — proboszcza z Eszaińskiego Lajmana.

J. Eks. odwiedził uroczyste nabożeństwo o godzinie 9-tej w kościele, parafialnym, w Guarani, a o godz. 14-tej przybył do Bom Jardim. Gosciowi towarzyszyli: Ks. Benedykt Grzymkowski — Prowincjał Chrystusowców w Brazylji i Rektor Misji Polskiej, ks. Alojzy Lajman, proboszcz guarahski i jego pomocnik ks. Jerzy Sowa. Na pięknie ubranej bramie widniał napis: "Serdcecie witają w imieniu dostojnego Gościa z Polski". Przemawiał ten napis w imieniu wszystkich zebranych rodaków z Bom Jardim, Botocudo do Rio, Ubi-retama i Cerro Largo. Dzieci wprowadziły Ks. Biskupa do kaplicy, polskim zwoyczącym — we wienciu. Przed odejściem do kaplicy niejd podpisany w imieniu obecnych przywiał Ks. Biskupa i wyczerpi mu klucz — symbol władzy biskupiej, z pamiątkowym napisem.

Misze św. koncelsowali obecni księża. Podczas Mszy św. chor śpiewał pieśni polskie pod dyrykcją organistki Siostry Alicje, z Rodziny Maryi.

Kazanie Ks. Biskupa wzruszyło serca wszystkich. Przypomniał bowiem, że to spotkanie w kościele, przy oltarzu, świadczy iż należymy do jednego Kościoła Chrystusowego, zaś pieśni śpiewane po polsku świadczą iż jesteśmy częścią Narodu Polskiego, który w dniu 1000 lat kultury walczył o polską przetrwanie i godny podziwu i szacunku całego świata, z czego słusznie możemy być dumni.

Po nabożeństwie, w salonie parafialnym przemówił prof. Adam Wastowski. Treściwie, dosadnie przedstawił historię kolonizacji Bom Jardim, która się rozpoczęła w roku 1899, oraz trudy i prace pionierów, ich osiągnięcia na polu religijnym i społecznym, w dziedzinie sztuki, kultury walczył o dobrobytu trzeciego i czwartego pokolenia. Wyrwał radość o obecnych i dziękował, że Polska o nas pamięta i przysyła nam tak dostojnego gościa, jakim jest J. Eks. Ks. Biskup Szczepan Wesoly.

Następnie, zamprowilizowany chór odśpiewał kilka pieśni narodowych, między innymi "Czerwone Małki na Monte Cassino" aby uczcić bohaterów wojny, którzy walczyli o polską przetrwanie i dziękował, że Polska o nas pamięta i przysyła nam tak dostojnego gościa, jakim jest J. Eks. Ks. Biskup Szczepan Wesoly.

PODSLUCHANE...

ZJAZD DYREKTORÓW ŚWIATOWEJ FEDERACJI POLSKO-WĘGERSKIEJ

Na rece Redakcji "Ludu" nadszedł list od powyższej Federacji oraz sprawozdanie ze zjazdu — z prośbą o jego zamieszczenie, co też czynimy, jak ponleżej, w znacznym skróceniu.

W dniu 13 maja 1978 roku w węgierskiej restauracji "Bakery" w Wschodniej Europie, będące ofiarą krótkowzrocznej polityki państw zachodnich z Ameryką na czele nie odzyskała wolności i niepodległości. Wzywa się Stany Zjednoczone oraz Organizację Narodów Zjednoczonych do zapewnienia nam wolności i centralnej Europie, by były znów niepodległe i wolne, tak jak zapewniają te prawa narodom Azji i Afryki.

Część rezolucji odnosi się do pomijania grup etnicznych w Stanach Zjednoczonych przy obsadzaniu stanowisk federalnych i innego rodzaju.

"Etniczny Amerykanin jest uproszonym, gdy chodzi o stanowiska w handlu, przemysle i rządowych instytucjach".

Rezolucja kończy się wezwaniem do grup etnicznych, które dążą do sprawiedliwości i politycznej wolności, by się jednoczyły, tworząc silny wal przeciwko komunizmowi, zarówno za granicą jak w Ameryce.

GARŚ UWAG DLA ROLNIKÓW

Dziennik paulistański "O Estado" w każdą sobotę wydaje dodatek poświęcony rolnikom. Z artykułów w nim zamieszczonych można wyciągnąć bardzo ważne uwagi jak np.: Trzcina cukrowa stanowi doskonałą paszę dla bydła, zwłaszcza krow mlecznych, żółte mleko krowy po ociepleniu się (tzw. kolastrą) jest bezwarunkowo konieczne dla nowonarodzonego cielęcia w ciągu przynajmniej 24 godzin. Mleko to chroni ciele od różnych przyszłych chorób; Racie żywnościowe dla drobiu przechowywane należy w miejscach suchych, czystych i wietrznych — do których nie mogą się dostać szczyrzy; najlepiej ustawić worki z rączkami na podłodze z desek podniesionej nad ziemię o 15 - 30 cm, by uniknąć wilgoci; trzeba także pilnować, by do worków nie przedostawał się deszcz, i nie spowodował zakwaszenia rączy żywnościowych. Przy użyciu środków owadobójczych trzeba najpierw przeczytać uważnie "bul" i zastosować się do jej uwag. Rozpryskiwać lub rozpylać pole tymi środkami należy używając rękawic, odpowiedniej maski na nos i usta oraz kombinizonu (macaca). Po tej pracy rękę trzeba dobrze umyć mydłem ręcznym i twarzą. Istnieje około 2 tysiące różnego rodzaju pehel które tak barzdno dają się we znaki ludzdom, zwierzętom a nawet roślinom. Niektóre z nich są roznosicielami nierzwykłych i zarazliwych chorób — dżumy.

O ARTYKULACH PANA KRULA

Z satysfakcją czytane są artykuły pana Tadeusza Krula. Są to tematy różne. O sprawach kulturalnych, artystycznych, sportowych i inne, ale niemal zawsze o podłożu polskim.

Na końcu J. Eks. dziękował Rodakom za przybycie i za miły nastrój jaki panował od chwili przyjazdu do pozegnamia.

Teodor Hamerski, prezes i jego ekipa zasięgają na uznanie i za starannie opracowany program wizyty i dokładne wykonanie. Bravo!

Oczekujemy że podobnie jak w roku 1934, kiedy Ks. Biskup Dr Teodor Kubina, z Czeschostowy, ogłosił w prasie i w książce "Cud Wiary i Polskości" swoje wrażenia z Bom Jardim, to samo uczyni Ks. Bp. Szczepan Wesoly, aby utrwalił na piśmie co czuło jego ojcowskie serce wśród swoich rodaków na południu Brazylji.

Warto dodać, że tego samego dnia w Bom Jardim Dr Czesław Biełanek z małżonką. On w r. 1931 rozpoznał uprawę soi w municypium Guarani das Missões.

Ks. Piotr Wastowski

Bagé, maj 1978 r.

MAIOR ESTOQUE E MELHOR PREÇO DA PRAÇA ATACADO E VAREJO

ADUBOS BOUTIN LTDA.

Avênida 7 de Setembro, 2064 — FONE: 24-1296
Caixa Postal, 1130 — Teleg.: "PROAGRO"
80000 — CURITIBA — PARANA

Są równie ciekawe i pożyteczne pisane po polsku czy też po portugalsku.

Często zauważam wzmiankę w ukraińskim tygodniku "Praczi" Prudentijki, która pochwała autora za Jego propagowanie w ten sposób polskiej kultury.

Osobiście wyrażam panu Tadeuszowi Krulowi, wdzięczność za Jego pracę i prośbę o kontynuowanie tego apostolstwa, kultury polskiej dla dobra obu krajów: Polski oraz Brazylji.

MUZYK PAN LUIZ PEDRO KRUL

Przy okazji należy wspomnieć o synu pana Tadeusza, Luiz Pedro Krul, doskonałym flecistce, który jest zawodowym muzykiem w orkiestrze wojskowej, oraz w Orkiestrze Symfonicznej przy Uniwersytecie Paranańskim.

W pierwszych dniach maja, 5-ty Batalion wojskowy obchodził swą rocznicę założenia i jak co roku na tą uroczystość przybyła z Kurytyby Wojskowa Orkiestra, aby usławić te datę, w União da Vitória.

I z dumą mogliśmy poznać naszego rodaka, 1-go flecistrę tej orkiestry, sympatycznego pana Luiz Pedro Krula.

Przysłowie mówi: "Jakie drzewo taki klin, jakie ojciec taki i syn".

Oby więcej było takich rodzin!

JESZCZE JEDNA MIEJA WIZYTA Z POLSKI

Do Cruz Machado przyjechała siostra prof. Edwarda Maciejewskiego, pan Stefanía na 3 miesieczny pobyt.

Przyjechała z Głźnie, gdzie zamieszkuje i dokąd zamierza nadal powrócić po odwiezieniu swego brata — kszędza i poznania słonecznej, pięknej Brazylji.

Milego pobytu, oraz szczęśliwego powrotu do Ojczyzny życzymy.

TRAGICZNA ŚMIERĆ W PARANAGUA

W tragiczny sposób utonął dwaj młodzi synowie zaśluzonego nauczyciela z Pinaré, Cruz Machado, panstwa Kazimierza i Wandy Mazur, Lucjan 23 lat i młodszy Janek, w burzliwych falach w Paranaquá.

Wypadek ten dotknął cieniem całą rodzinę, ale także tamtejsze całe okoliczne społeczeństwo.

Po wydobyciu zwłok, przewieziono do rodzinnego domu, gdzie pochowano na cmentarzu na Linha Pinaão.

Nasze modły o Ich młode dusze do Pana życia, i także — nasza o pocieszenie zanych rodziców w ich ciężkim przeżyciu.

Henryka Domańska

OPINIE DZIENNIKARZY O MISTRZOSTWACH ŚWIATA

Obecne Mistrzostwa FIFA w Argentynie na ogół nie zachwyliły sprawozdawców sportowych różnych narodowości. Ich ogólna opinia jest taka, że aktualne mistrzostwa, choć bardzo dobrze zorganizowane, stoją niżej od lowej. Dlaczego? Odpowiedź pod względem techniki futbolowej jest wielki brak takich gwiazd futbolowych jak Pelé, Gerson, Garrincha, Beckenbauer, Cruyff, Gert Muller, Van Hanegeen oraz kilku sławnych piłkarzy angielskich.

Inna przyczyna tego obniżenia futbolu światowego leży po stronie trenerów, którzy ponownie nadali swym graczom system defensywny składający się z 4 obrońców, 4 wlece zdobywcie bramek, a przecież jedynym uszyskiem I może zadowolony wbredną publiczność. Im więcej golów, tym większy entuzjazm widów. Wystarczy tu wspomnieć, że na mistrzostwach świata w Szwecji (1954 r.) uzyskano 140 bramek, zaś w Szwecji (1958 r.) — 140 bramek. Prawie 1970 roku. Nie biorąc pod uwagę słabych reprezentacji, 2x1, 1x1, lub 0x0. Coż dopiero mówić o jedenaście bramki zrylskiej, która o mało nie zawiądał nadzieli całej Brazylji a także 15 tys. kibiców brazylijskich w Argentynie.

Echo z wystawy wycinanek

Osobliwa i zachwycająca wystawa wycinanek, jaką urządziła pani Apolonia Kozak w mieście kwietniu w "Casa Romário Martins", odbiła się tak wielkim echem, iż dzięki zainteresowaniu wielbicielki piękna, bezde powtórzona w wielkiej metropolii São Paulo.

Najlepszym dowodem sukcesu była frekwencja zwiedzających. Podpisano księgę obecności blisko 700 osób. Liczba rekordowa według twierdzenia urzędników instytucji, której zabytkowy budynek przeznaczono na wystawy różnego rodzaju sztuki. Zwiędzali wystawę nie tylko mieszkańcy Kurytyby. Byli też na niej prezejdni ze stanów São Paulo, Rio de Janeiro, Bahia, Pernambuco, Santa Catarina, a nawet turyści z Argentyny, Chile i Wenezueli. Z ust wszystkich niemal słyszano się pochwały w superlatywach. I nie można uważać to za grzeszność czy też pochiebstwo, bo talent pani Apolonii to coś nadzwyczajnego. Jej sztuka nie ma konkurencji w naszym ośrodku i jest ona jedną leżą rodzaju artystyka na naszym Kontynencie, a kto wie, czy nawet poza granicami Polski. Niektóre jej obrazy upajają wzrok więcej niż znane nam wycinanki z Polski.

Charakterystyka sztuki pani Kozakowej jest ciekawie bukietu gwiazdków i innych kwiatów, rozłożone bez konwencjonalnej symetrii, normalnie zastosowane w podobnych dziełach polskiej sztuki ludowej a na wiele większej rytmiczności i naszej artyście.

Przeżyława p. Apolonia nie sercu chwile, spędzając zastępujących pochwałami i dających znawców sztuki zwykłych ludzi zachwytach, kolorystyka i bogactwo wyobraźni artystyki. Głównie widać w czasie wycinanek nie widać na kurtce, można było zobaczyć w sielki. Pani Apolonia nie osi o tym, nie ma zadowolony uczyć nikogo — natomiast zachęcała sukcesem przegadaj całej pracy. Wszystkie wolne chwile poza obowiązkami matki gospodarstwa poswieca dalszej produkcji wycinanek.

Jej zapas obrazów przekracza się z tygodnia na tydzień. Powiada (z wyjątkiem Jana Kozaka jestem zadowolony) od dawnych lat, w tym samym od lawy szkółki w Kolegium "Henryka Kwiecieńca" 1928-30, że pragnie pozostawić w spuścizmie nie swym liczącym wspaniałym kom jak najwięcej wycinanek. Ma je też do sprężenia wielobielcom pięknie i kto z nas nie lubi tego szczególnie tak pięknie i niejednolite obronach jak w wycinankach pani Kozakowej?

Pani Apolonia Kozak pochodzi z Uroczyska Włocławca (Parana). Przez długie lata była nauczycielką. Zamierzona nie do wycinanek oddała się do polski zwoycząc o dabania mieszkająca w ten sposób.

Ważnym uwagi szczególnie produkcją pani Kozakowej to twórczość obrazów charakterystycznie paryskich, czyli stylizowane (czyli) i koliste są łązki plinióra — parafialne sosny — który jest wyciętyką i symbolem stanu Parany, największego osiedla Polaków w Ameryce Południowej.

Wielarabni jestes pan Apolonia chlubą naszej etniczności.

Paczki DO POLSKI

ZLECENIE DO WYBORU

PIENIADZE ALBO PACZKI WOLNE OD CLA

"AHAT" DESPACHOS E REPRESENTAÇÕES LTDA.

Praca João Mendes, 42, 10. andar — Conjunto 108
CEP. 01366-358 — CAIXA 2349
CEP. 01000 — SÃO PAULO
Caixa Postal, 3950

UWAGA! — Wszelką korespondencję: listy, czek, Ordno de Pagamento, prosimy adresować i przekazywać do GRAFICA VICENTINA LTDA. — Cz. P. 988 — Curitiba — PR

Alameda Cabral, 646
Caixa Postal, 988
Telefone: 22-1057
80.000
Curitiba - Paraná - Brasil

ÓRGÃO DE PROPRIEDADE DE CONGREGAÇÃO DO MISSAO E EDITADO PELA GRAFICA VICENTINA LTDA.

Director Responsável: Pedro José Orlovski
Director Superintendente: Pe. João Novak

Colaboradores: Pe. Ladislav Biernaski 22-8-1962
Pe. Jorge Morkis
Pe. José Zajac
Pe. Sigmund Plotrowski tocoilo 12.074 de 29-4-1974.

Os artigos assinados são de inteira responsabilidade de seus autores.
A redação reserva-se o direito de publicar ou não as colaborações e artigos recebidos.

GODZINY PRZYJĘC: Od poniedziałku do piątku: od 7:30 do 12:00 i od 13:30 do 16:00.
W soboty: od 8:00 do 10:30.

UWAGA! OD STYCZNIA PRENUMERATA "LUDU" NA ROK 1978

Poczta zwykła: W Brazylji: 0,25
W krajach północno i południowoamerykańskich: 0,25
W Europie, Azji i Oceanii: 0,35
Cena egzemplarza: 0,25

PRZEDSTAWICIEL "LUDU" ZA GRANICĄ: W USA: Rev. Wojciech Sojka, St. John Kanby
ERIE - PA - 16601.

WSTRZASY (STRESY) PSYCHICZNE

Amerykańska tabela stressów zawiera 200 punktów. Przekroczenie jej grozi trwałym kaleczeń psychiki człowieka (obędem). Na czele tabeli umieszczono wstrząs spowodowany śmiercią bliskiej osoby, następny — 75 pkt., to rozwód lub kara więzienia. Na 50 pkt. oblicza się świadomość o nieuleczalnej chorobie, tyleż samo — podjęcie decyzji o... ożenku. Na 23 pkt. oceniono też stosunki z szefem. Autorzy tabel informują na końcu, iż życie całkowicie pozawołane stresów byłoby... nie do pomyślenia i równoznaczne byłoby ze śmiercią.

DR MARIAN A. WYSOCKI

Zapobieganie Atakowi Serca

(DOKOŃCZENIE)

Wszystkie funkcje u człowieka są tak zaprojektowane, że pozwalają nam prowadzić bardzo aktywne życie.

Ciało ludzkie nigdy tak dobrze i efektywnie nie funkcjonuje jak u człowieka, który uprawia codzienne regularne ćwiczenia.

Krew i limfy usuwają wszystkie "gruzy" jakie mają tendencję do akumulacji w tkance, wątrobie i innych organach.

Wtedy również i mięsień sercowy jest zaopatrywany w świeżą, czystą krew i jego tkanki są oczyszczane... człowiek ma uczucie pełnej zdrowotności i pozytywności po wigorystycznych ćwiczeniach.

Jednak trzeba zawsze być ostrożnym przed zaczęciem jakiegokolwiek programu ćwiczeń, zwłaszcza to dotyczy tych osób, które posiadają jakiegokolwiek dolegliwości sercowe.

Zawodowa porada u lekarza jest zawsze bardzo wskazana, aby upewnić się, że ćwiczenia są odpowiednio i w odpowiedniej dawce dla osoby.

Ogólnie mówiąc, trzeba wziąć pod uwagę to, że jak człowiek staje się starszym tak i potrzeba dziennych i regularnych ćwiczeń staje się bardziej ważna. Oczywiście, nie tego samego rodzaju ćwiczenia, które 25-letek ma robić, lecz potrzeba dostarczenia większej ilości tlenu do tkanek, oczyszczenie lymphatic i "spalonych" metabolicznych "gruzów" staje się bardziej ważnym i jest potrzebny przedmiotem.

Wszystkie ćwiczenia winny być robione progresywnie. Spaceruj powoli, spaceruj szybko, jog, spaceruj, jog, spaceruj, jog, biegaj... te powinny tworzyć podstawowy plan ćwiczeń każdego normalnego człowieka.

Dodatkowo, trzeba również zrobić swój kręgosłup bardziej giętkim i wszystkie mięśnie trzeba rozciągać codziennie.

Branie udziału w klasach Yogi jest bardzo pożytecznym... ale pod zawodowym okiem dobrego trenera.

Zawsze pamiętaj, raczej troszkę mniej aniżeli za dużo... ale u normalnie zdrowego człowieka, szkieletowe mięśnie dużo przedziej zmęczą, się aniżeli dojdzie do uszkodzenia wieńca sercowego.

Staraj się zawsze odpocząć i robić relax przez chwilę po ćwiczeniach.

Dr Bruno Baulle z Wisconsin University ogłosił po długich badaniach: "... nalogowe codzienne ćwiczenia pomagają zredukować możliwość ataku serca i ta hipoteza będzie bez żadnego ale, w przyszłości tworzyć będzie nie tylko podstawę w zapobieganiu atakom serca, ale również w konwalescencji z takiego ataku..."

Profesor Saltin z Centralnego Instytutu Gimnastycznego w Sztokholmie stwierdził, że: "... trzy i pół godziny intensywnego treningu w tygodniu przez okres dwóch miesięcy poprawi fizyczną kondycję i możliwość serca u człowieka w średnim wieku o całe 20 procent..."

A więc, zaczynaj natychmiast... poprosz swojego lekarza o zbadanie i program ćwiczeń... zaczynaj powoli... dodawaj stopniowo i... niebo jest limitem!!

RUSZ SIĘ, TERAZ!

NOWY ŚRODEK NA BÓLE

Dr C.H. Li, profesor Uniwersytetu w San Francisco (USA) wykrył nowy środek chemiczny, który usmierza bóle, ale nie powoduje u pacjenta nalogu.

Substancja ta, zwana beta-endorphin, znajduje się w mózgu i wieloból. W laboratorium uniwersyteckim wyprodukowano już syntetyczną wersję tej substancji. Jest ona znacznie silniejsza od morfiny. Można ją też będzie stosować do leczenia niektórych chorób umysłowych. Produkcja przemysłowa beta-endorphin rozpocznie się nie wcześniej niż za rok.

DWÓJKA ZA EKSPORT

Stany Zjednoczone są największym, ale najbardziej "obojętnym" eksporterem. W ubiegłym roku za wyroby przemysłowe i produkty rolne wywiezione za granicę otrzymano 120 miliardów dolarów. W tym samym roku Niemcy eksportowały wyroby za - 118 miliardów, a Japonia za \$ 81 miliardów. Gdy porównamy obszar i liczbę ludności Niemiec zachodnich i Stanów Zjednoczonych, łatwo dojdziemy do przekonania, że eksport amerykański nie jest duży.

Wartość zachodnio-niemieckiego eksportu była o \$18 miliardów większa od wartości importu. Nadwyżka eksportu nad importem Japonii wynosiła \$ 10 miliardów, Stany Zjednoczone importowały za \$ 147 miliardów, o \$ 27 miliardów więcej niż uzyskały z eksportu. Nic nie wskazuje, by deficyt handlowy w tym roku był mniejszy. Niektórzy eksperci uważają, że może być nawet większy.

Ten mały w porównaniu z Niemcami zachodnimi i Japonią eksport Stanów Zjednoczonych nie jest rezultatem niechęci amerykańskiego przemysłu do konkurencji na rynkach światowych. Po ewaluacji dolaru ceny amerykańskich produktów znacznie potaniały. Przyczyną względnie małego eksportu jest obojętność amerykańskiego przemysłu, traktującego rynki zagraniczne jako mało znaczące dodatki do głównego rynku zbytu, jakim jest rynek wewnętrzny.

JUBILEUSZ "PUŁAPKA NA MYSZY"

Wszystkie rekordy powodzenia pobita już sztuka Agathy Christie "Pułapka na myszy", wystawiana w Londynie bez przerwy od 25 lat. Prapremiera odbyła się w teatrze "Ambassador" 25 listopada 1952 roku. Przed trzema laty spektakl prze-

niesiono do sąsiedniego "St. Martin's Theatre". W jubileuszowy wieczór grano "Pułapka na myszy" po raz 10.391.

Od dnia prapremiery zespół aktorów zmienił się oczywiście parokrotnie. Razem występowali w tej sztuce 134 aktorów i aktorek. Wielokrotnie odmawiano dekoracje i szły nowe kostiumy. Oblicza się, że przez ten okres przedstawienie oglądało już ponad 4 miliony widzów. Impresario organizujący te spektakle, Peter Saunders, nie ujawnił wprawdzie wysokości dochodów, jakie przyniosła "Pułapka na myszy", ale odpowiednio wycenienia wścibskich reporterów sprzed 4 lat wykazały, iż wpływy kasowe przekroczyły wówczas dwa miliony funtów szterlingów (4 miliony dolarów). Obliczono także, że gdyby każdy widz zapłacił za bilet jednego funta, to banknoty te, ułożone jeden obok drugiego ciągnęłyby się od Londynu do Genewy.

IŁE JEST WIEŻ W PRADZE?

Popularna czeska pieśń nazywa Pragę "przeplekaniem, basniowym, złotym miastem stu wież". W rzeczywistości wież ma stolicę Czechosłowacji znacznie więcej. Wydany przed 5 laty przewodnik podaje, że jest ich 470.

Od kilku wieków królują nad miastem pozłacane łew czeski umieszczony na głównej wieży katedry św. Wita. Ale chyba najbardziej znana jest wieża Starego Ratusza. Ludzie czekają, kiedy zaczną bić kuranty, sprzedawane w 1410 roku przez mistrza Mikuláša. Powstają się wtedy poruszające się figury, które już od przeszło 5 wieków wzbudzają radość wśród oczekujących na te chwile widzów.

Słynna jest także "Baszta prochowa" znajdująca się w samym sercu miasta. W XVII wieku przechowywano tu proch i stąd jej nazwa. Turyści wchodzący na jej szczyt, mają do pokonania 188 stopni.

RZECZY CIEKAWIE I PRAWDZIWE

KROLEWSKIE ZACHCIANKI

W jednej z holenderskich stoczni zakończono budowę najbardziej luksusowego jachtu świata. Zamawiał go król Arabii Saudyjskiej Chahid, za 12 milionów dolarów.

Motorowie posiadali własne ładwisko dla helikoptera, basen, saunę, kajuty gościnne oraz własny system pokładowej telewizji. Dwa śmigła o mocy 3.500 KM pozwalają na osiągnięcie szybkości 20 węzłów. Klimatyzacja działa zarówno pod jak i na pokładzie, a specjalne urządzenia zabezpieczają jacht przed sztormami.

Król Chahid przeznaczył jacht jako reprezentację pomieszczenia dla wybitnych gości. Wszystko jest tam pozłacane, a wnętrza zaprojektowane specjalnie przez znanego francuskiego plastyka.

OKRĘTY "TRIDENT"

Jedna z komisji Kongresu oblicza, że budowa nowej serii 29 większych okrętów podwodnych typu "Trident" o napędzie nuklearnym dla marynarki amerykańskiej będzie kosztowała o 10 mlrd więcej niż to przewidywano. Koszt ten wyniesie ogółem 40 mlrd. dolarów. Program budowy okrętów podwodnych "Trident" jest opóźniony o 19 miesięcy. Pierwsze 5 okrętów tego typu wejdzie do służby zamiast w kwietniu 1979 r. dopiero w listopadzie 1980 r. Przyczyną tego były strajki oraz problemy techniczne.

Tymczasem marynarka amerykańska przeprowadziła dwunastą próbę z pociskiem rakietowym, którym będą zaopatrzone "Tridenty". Była ona pomyślna. Na 12 prób tylko jedna nie udała się. Z dużą głowicą pociski te mają zasięg 7.400 km a z mniejszą — 11.000 km.

Wiadomości Sportowe

◆ Wyniki meczów w Argentynie: Argentyna - Polska 2x0, Brazylia - Peru 3x0, Holandia - Austria 5x1, Włochy - Niemcy 6x0, Polska - Peru 1x0, Niemcy - Holandia 2x2, Włochy - Austria 1x0, Brazylia - Argentyna 0x0.

◆ FIFA kieruje piłką nożną w 146 krajach łączących na wszystkich kontynentach. W tym światowym związku piłkarskim zrzeszonych jest około 22 miliony piłkarzy należących do 682 tys. klubów. Co 4 lata odbywa się mistrzostwa świata. Najbliższe zaś przypadają w Hiszpanii w 1982 roku.

◆ Mecze półfinałowe w Argentynie rozgrywane są w dwóch grupach: a) Argentyna, Brazylia, Polska i Peru; b) Włochy, Niemcy, Holandia i Austria. Dwie jedenastki z każdej grupy przejdą do finału.

◆ Polska jedenastka gra w następującym składzie: Tomaszewski — bramkarz; Szymanowski, Maculewicz, Zmuda i Gorgon — obrońcy; Deyna, Nawalka i Boniek — pomocnicy; Lato, Szarmach i Lubanski — napastnicy.

◆ Polski pięściarz Henryk Średnicki zdobył złoty medal i tytuł amatorskiego mistrza świata w wadze muszej podczas zawodów w Belgradzie. Roman Godryd i Jerzy Rybicki zdobyli dwa medale brązowe.

◆ W 31 kolarskim Wyścigu Pokoju prowadzi drużyna ZSRB. Polska zaś zajmuje IV miejsce. W lokacie indywidualnej Rosjanin A. Awierin prowadzi wyścig, podczas gdy kolarz polski K. Sujka znajduje się na 11 miejscu.

POLONEZ

THE LATEST POLISH MADE CAR

— MODEL 1978 —

Pekao Trading Corporation offers now:

POLONEZ/1500	5-door	\$ 2,800
Delivery — IV quarter 1978		
FORD ESDORT - sport	4-door	\$ 5,200
	2-door	\$ 4,950
Delivery within 8 weeks		
FIAT	125-P/1500	\$ 1,950
FIAT	126-P/650	\$ 1,300
FIAT	126-P/600	\$ 1,200
ZASTAWA	1100-P	\$ 1,750
Delivery — III quarter 1978		

Persons who buy or receive in Poland automobiles directly through Pekao do not pay any custom fees, taxes or other payments in foreign currencies or zlotys.

Orders are accepted by authorized Pekao dealers and by

PEKAO TRADING CORPORATION

225 Park Avenue South, New York, N. Y. 10003
333 No. Michigan Ave., Chicago, Ill. 60601

Casa Vermelha

Artykuły Żelazne, Naczynia Kuchenne, Druty, Sprzęty Aluminiowe, Łańcuchy, Narzędzia, Maszyny do Przemysłu i Rolnicze. Materiały Elektryczne i Sanitarne. Szruby, Płyty, Słatki Drucliane, Oleje, Farby i Pokosty, Nawozy, Środki owadobójcze. Nasłona ogrodowe.

Eurico Fonseca Ferragens Ltda.

ZAŁOŻONA W ROKU 1916
IMPORTERZY

LARGO CORONEL ENEAS, 143 — Caixa Postal 56 — Telefones: 23-3366 — 23-4208

Adres Telegraficzny "VERMELHA" — (Próximo da Igreja da Ordem)

C. G. C. 764908838/0001-72 — Inscr. 10108878/G

CURITIBA

PARANA

EMPRESA LAPEANA LTDA.

TRANSPORTES COLETIVOS

AGÊNCIAS: Guaratuba — São Mateus do Sul — Lapa
AGÊNCIA - SEDE: Estação Rod-ferroviária, Box 49 e 50 — Fone: 22-0684
ESCRIÇÃO: Avenida Silva Jardim, 465 — Fone: 24-5574
ENCOMENDAS: Avenida 7 de Setembro, 2.143 — Fone: 23-0201 — Agência

Estar
MÓWI SIĘ PO POLSKU
OFICINAS: Av. Silva Jardim, 465 — Fone: 22-8004

CURITIBA

PARANA

TADEUSZ DOŁĘGA - MOSTOWICZ

PROFESOR WILCZUR

44) — Pan z policji, czy co?
— Ale gdzie tam.
— To może względem posady? Jeżeli tak, to za późno, bo mój siostrzeniec posadę już znalazł. Do września jest zajęty. A jeżeli pan chce, to proszę zostawić adres, to we wrześniu on się zgłosi.
— U kogo on ma posadę? Może mi pani podać adres?

— Ale tego to ja nie wiem. Mówił mi tylko, że na jakimś okęcie. Za stewarda poszedł.

— Na okęcie... Hm... A czy pani nie wie, mógł pan wspominać, dokąd wyjechał profesor Wilczur.

Babina wczuwała ramionami.

— A coż on mnie ma o takich rzeczach wspominać. Skądże ja mogę wiedzieć.

— Przepraszam panią — ukłonił się Kolski i wyszedł.

Na tym skończył się ostatni ślad.

Tegoż wieczora Dobraniecy wydali pożegnalne przyjęcie, na które zaproszony był i Kolski. Pani Nina wyjeżdżała na lato za granicę, jak mówiła, dla poratowania zdrowia. Mówiła to zresztą po to, by jej przecono. Przecono już szczerze. Pani Nina wyglądała kwitnąco. Ożywiona, wesoła, pełna dowcipu i wdzięku, flanaowała od jednej grupki gości do drugiej.

Gdy zobaczyła Kolskiego, stojącego samotnie przy drzwiach buduaru, wzięła go pod rękę i wyprosiła na taras. Miała już od męża szczegółowe relacje o jego zmartwieniach. Wydał się jej teraz bardziej interesujący i nawet przystojniejszy niż dawniej. Urok romantyzmu zawsze podniecał ją do zdobywczości. Ten młody lekarz, zakochany w koleżance, która porzuciła go dla starego profesora, mógł zaciekać jako twórca do zdobycia pozycja. Zawsze go zresztą wyróżniała.

— Nie będę chyba zbyt niedyskretna — zaczęła — jeżeli przyznasz się panu, że domyślałam się, dlaczego pan jest taki smutny.

Nic nie odpowiedział.

— Może użyłam złego wyrażenia. Pan określiłby to słowem znacznie mocniejszym, prawda?... Przynębenie, a może nawet rozpacz, czy tragedia?... Rozumiem pana. Sama kochałam kiedyś — nieszczęśliwie. Wiem co się przeżywa w te dni. Ma się takie uczucie, jakby się wisiało nad przepaścią, prawda?

Jej miękki ciepły głos i serdeczność sprawiły wrażenie szczerzego współczucia. Powietrze było pełne zapachu bzu, gęstymi kępami rosnących przy pałacu. Lekkie powiewy przyniosły z parku inne jeszcze zapachy. W Frascati wiosna była w pełni, a wieczór ciepły.

— Prawda — powiedział Kolski.

Oparła się o balustradę i mówiła:

— Pamiętałam, była to też wiosna. Siedziałam tu, na tymże tarasie, gdy mi przyniesiono list. List od niego. Jakże straszliwie zimne są takie listy. Trzyma się je w ręku jak kawałek lodu, aż parzą swoim chłodem. A wewnątrz banalne słowa, poprawne, sztywne, uprzejme. Ustawione w szeregi, jak wygalowani lokaje o nieruchomych twarzach. Że żałuje bardzo... że okoliczności... że obowiązki... że nie może osobiście, bo konieczność powstania niespodziewanie. A z tego wszystkiego wyiera jedno mordercze "nie Kocham". Jedno bezlitosne "porzucam"... I po cóż marnować tyle okraśniętych zdań, tyle wyszlifowanych frazesów.

Zrobiła pauzę i dodała:

— Nie może pan sobie wyobrazić, jak bardzo byłam nieszczęśliwa...

Kolski spojrzął jej w oczy i powiedział:

— Ja mogę, proszę pani.

— Czy bardzo pan ją kochał?

— Czy bardzo — po namyśle odpowiedział

Kolski. — Nie wiem, czy bardzo. Nie mam żadnych porównań. Kocham tylko ją i nigdy nikogo poza nią nie kochałam... I nigdy nie pokocham.

— O tak — skinęła głową. — To jest prawdziwa miłość. Poznałam ją. Bo i sama wówczas tak myślałam. Właśnie ta wiara, że już się nigdy nikogo nie pokocha jest sprawdzianem wielkości uczucia, tego szczeroci i głębi. I oburzam się na tych, którzy nie umieją pojąć, że człowiek, który drugi raz pokochał, mógł pierwszy raz kochać prawdziwie.

(c. d. n.)

USA:

SUKCES POLSKIEGO INFORMATYKA

Włodzimierz Dobosiewicz, młody matematyk, absolwent Uniwersytetu Warszawskiego, prowadzący obecnie badania na Uniwersytecie Indiana, opracował rewelacyjną metodę wybrania danych z pamięci komputera. Dzięki tej metodzie, zwanej w skrócie DSF, proces wybierania danych jest szybszy 30-krotnie w porównaniu z dotychczas stosowanymi. Co więcej, odkrycie Dobosiewicza jest pierwszym ważnym wynalazkiem w informatyce na przestrzeni ostatnich 15 lat.

Polski matematyk obecnie, że dzięki jego metodzie będzie można w przyszłości przyspieszyć proces wybierania danych 200 razy w stosunku do obecnie stosowanych sposobów.

Włodzimierz Dobosiewicz pracował nad tą innowacją pod opieką innego polskiego uczonego, profesora W. M. Turskiego, kierownika Instytutu Informatyki na uniwersytecie Indiana. Twierdzi on, że młody naukowiec powinien otrzymać doktorat za swe odkrycie. Prof. Turski z podziwem wypowiedział się też o śmiałym podejściu swego podopiecznego do tematu, którym nikt nie zajmował się od z górą 15 lat. Metoda Dobosiewicza można stosować nieodpłatnie. Wyniki jego badań prof. Turski opublikował w jednym z pism naukowych w Holandii, wydawanym przez wybitnych 800 uczonych z całego świata. Doświadczony programista powinien się uporać z tą nową metodą w ciągu tygodnia.

KANADA:

ZMARŁ TADEUSZ ROMER

W Montrealu zmarł w wieku 83 lat Tadeusz Romer, dyplomata. Był on współpracownikiem Dmowskiego w Komitecie Narodowym Polskim w Paryżu (1917 - 1919), posłem w Portugalii (1935 - 1937), ambasadorem Polski w Japonii (1937 - 1941). W latach 1942 - 1943 był w ZSRR ambasadorem rządu emigracyjnego, a po śmierci gen. Sikorskiego, od 1944 r. ministrem spraw zagranicznych. Od 1948 r. przebywał w Kanadzie.

SZKOCJA:

GODNY

NAŚLADOWANIA...

Przez ubiegłe dwa lata w miejscowości Leven, w hrabstwie Fife w Szkocji, nieznaną osobą regularnie odwiedzała wczesnymi rankami malowniczo park Letham Glen. Celem jej wizyt było oczyszczenie parku z nagromadzonych w ciągu ubiegłego dnia śmieci, dogładanie kwiatów, karmienie ptaków, nawet starannie ścieranie ze ścian nagryzłonych, jak wszędzie, nieprzychylnych napisów.

Kłós, zainteresowany tymi, niezwykłymi jak na dziewczynę, czynami, wycieczkami, chciał pozornie drobny, zadał sobie trud wstać przed świtem i podpatrzeć dobroczynię z Letham Glen. Okazał się nim 18-letni syn Polaka z Leven, Franek Chlebik. Wypytywany o powody i cel swych uczynków, Franek był mało mówny i prosił o dalszą anonimowość. Ogdaj jednak zarząd miejscowej filii Rotary Club uchwałił przyznać Franekowi Chlebikowi tytułu "obywatela roku" miasta Leven wraz z nagrodą w formie Trofeum James H. Stuart'a. Franek, zatrudniony jako młodszy ogrodnik w parkach miejskich, nie tylko nie porzucił swych godnych do naśladowania uczynków, ale od pewnego czasu porządkuje ogródki przed mieszkaniami emerytów, oczywiście bezinteresownie.

KANADA:

POLSKI WKŁAD DO EKONOMII KANADYJSKIEJ

Utworzenie Międzynarodowego Banku Żywnościowego, projekt dra Jerzego Kory-Krzeczowskiego i dra Konstantego Ekharta, wywołuje zainteresowanie nie tylko w Kanadzie, ale i za granicą. Projekt ten, jeśli zostanie zrealizowany, może udźwignąć rolnictwo kanadyjskie cierpiące na "cykle dobrych i złych lat" oraz rozwiązać na gigantycznej skali przemysł produktów żywnościowych, czyniąc Kanadę światowym bankierem żywnościowym.

"Nowa rola dla gospodarki kanadyjskiej w dobie światowego kryzysu żywnościowego" — taki tytuł nosi projekt dwóch naszych rodaków — dra Jerzego Kory-Krzeczowskiego — znanego międzynarodowego ekonomisty i doradcy wielu rządów, obecnie rektora Canadian School of Management w Toronto, i dra Konstantego Ekharta, profesora administracji przemysłowej i eksperta analizy ekonomicznej w Politechnice Ryerson. Projekt ten nabrał szczególnego znaczenia w związku z Konferencją Strategii

- Polonia Zagraniczna -

WŁOCHY:

POMNIK H. SIENKIEWICZA W VILLA BORGESE

Rzymowi, miastu pomników, przybył nowy akcent polski. W Villa Borgeese, naprzeciw budynku Akademii Sztuki Nowoczesnej, ambasador PRL w Rzymie, Stanisław Trepczyński w obecności przedstawicieli władz miasta i licznie zgromadzonej Polonii oraz przyjaciół Polski, dokonał oddania pomnika Henryka Sienkiewicza, któremu po napisaniu "Quo vadis" chciano w roku 1900 nadać tytuł honorowego obywatela Rzymu.

Sienkiewicz ma już w Rzymie swój plac, ma też tablicę na budynku hotelu, w którym zatrzymywał się odwiedzając Wieczne Miasto. Autor "Trylogii" i "Krzyżacy" i "Quo vadis", laureat Nagrody Nobla, należy do tych pisarzy, którzy dla Rzymu zrobili więcej niż wdzięczna pamięć ludzka może odpłacić. "Quo vadis" stała się powieścią przetłumaczoną na 36 języków, doczekała się ponad 200 wydań.

DZIAŁ POEZYJNY

SAMORODNA PIOSENKA

W Polsce kursuje w opisach samorodna, wiejska piosenka, niezwykle popularna, zwiastująca wśród starszych obywateli (Satyra na urbanizację)

Zwiał z gospodarstwu Kasia, Jas i Wladek,
Uciekli oni do miasta — zostało tylko dziadek.

Jas został magistrzem, mecenasem Wladek
Inżynierem Kasia, a rolnikiem dziadek.

Jas pije szampana, koniak pije Wladek,
Czarna kawa Kasia, a maślanek dziadek.

Jasio jeździ Wolgą, Fiatem jeździ Wladek,
Syrenką Kasienka, a konikiem dziadek.

Jasio ma wilczurą, doga trzyma Wladek
Pektikczyja Kasia, a świnieczki dziadek.

Jas zapuścił wąsy, brodę nosi Wladek
Manikury Kasia, a odciski dziadek.

Jasio śpi za biurkiem, krótko robi Wladek,
Sześć godzin Kasienka, a szesnastkę dziadek.

Jasio pisze piórem, długopisem Wladek,
Na maszynie Kasia, a widłami dziadek.

Jas jada szyneczki, kiełbaski je Wladek,
Indyka Kasienka, a kartofle dziadek.

Wór mąki dla Jasia, proszę dostał Wladek,
Pierzynka dla Kasi, stare portki dziadek.

Przyjechała na wies: Kasia, Jas i Wladek,
Będą pomagali — ucieszył się dziadek.

Leży Jas pod gruszą, pod fajtyną Wladek,
Kasia się opala — zboże kosi dziadek.

Weszli się wieczorem - Kasia, Jas i Wladek,
Wszyscy uśmiechnięci - najsmutniejszy dziadek.

Jasio zjadł szyneczki, kiełbaski zjadł Wladek,
Kasia jajecznicę, a ziemniaki dziadek.

Sprzedal dziadek świnie i nie zjadł kiełbasy
Wszystko zjadł w mieście siedząc grubasy.

Duży brzuch ma Jasio, siły nabrał Wladek,
Rumieńców Kasienka, z głodu umarł dziadek.

Pogrzeb był uczciwy, podzielono spadek
Wszyscy coś dostali, dostał nawet dziadek.

Był to dostaj, Jasio, dom dostawa Kasia,
Pole dostał Wladek, a łopatą w d...
Dostał wreszcie Dziadek.

Co będziecie jedli teraz, urzędnicy?
Już nie będzie dziadek kosił wam pszenicy!

Benjamin Zilli & Cia. Ltda.

IMPORTADORES

ARAME FARPADO DE VÁRIOS TIPOS
e ARAME LISO GALVANIZADO, AOS
MENORES PREÇOS.

Avenida 7 de Setembro, 2142 — Fones: 22-2058 — 22-2133

Endereço Teleférico: "BENZILLI" — Caixa Postal, 102

CURITIBA — PARANA

H. KAMINSKI & CIA. LTDA.

JOÍAS

RELÓGIOS

ÓTICA (ÓTICA MODERNA)

Joalheria

a PÉROLA

Rua 15 — 430

TELEFONES: 23-4475 e 22-5116

CURITIBA —

PARANA

Casas Ling
MODAS FEMININA

A PRIMEIRA EM LANÇAMENTOS.

PRAÇA ZACARIAS, 70

— CURITIBA —

KĄCIK RODZINNY:

MIŁOŚĆ

Miłość jest Boską iskrą promieniująca od jednej jednostki ku drugiej... to jest całość obejmująca, całość konsumująca uczucie wyrażone emocjonalnie...

Miłość, w normalnym sensie, pomiędzy ludzkimi istotami może być odczuwana różnymi sposobami... mamy Miłość rodzicielską ku dziecku... jest uczucie protekcji i ciepła... uczucie bliskości... ciepły, fizyczny kontakt jest koniecznym...

Miłość jako druga osoba... jak można odróżnić pomiędzy Miłością zmysłową, prawdziwą... Miłością i pożądaniem... Pożądanie jest popostu chemicznym pędem, seksualnym impulsem, który jest często błędnie rozumiany jako Miłość...

Prawdziwa Miłość obejmuje rozwój jak również akt wspólnego rozwoju... to jest zdolność dzielenia swoich najskrytszych myśli, chociaż to jest wyjątkowo ciężko, jako że niektóre myśli nie mogą być zastąpić słowami...

Miłość powinna być dedykacją i zobowiązaniem... za często jest ona tylko gratyfikacją samolubnych... Miłość jest unią i komunią... chociaż przysłowie mówi: "Miłość jest ślepą", utrzymuję, że kochać ślepo nie zawsze jest tworząc idea...

Dr Marian A. Wysocki

Kuchnia Polska

PARÓWKI W POMIDOROWYM SOSIE

8 parówek; pełna łyżka mąki, tyleż masła, szklanka mleka, 3/4 szklanki bulionu lub wywaru z jarzyn, łyżeczka przypraw i przypraw Curry. Przyrządź sos: białą zasmażkę z mąki i masła rozpuść w mleku, mieszając zagotowaj. Gdy tylko zacznie gęstnieć wlewaj po trochu bulionu, dodaj przypraw...

Myśli wybrane

Niedaleko zajdzie w świecie, kto nie ma giętkości w grzbiecie. Gdy grzech kogo opanuje, wnet mu i zmysły i rozum popsuje. Chyłego drzewa wiatr nie łamie. Kiedy ci kobieta powie dwa słowa, weź jedno, a drugie odrzuć. Każda kobieta dwa razy szaleje: kiedy się kocha i kiedy śmieje. W zgromadzeniu kobiet najłatwiej o mowę, najtrudniej o słuchacza. Gdzie kogo nie proszą, tam go kijem wynoszą. (staropolskie)

Zwyczaję towarzyskie w ciągu wieków

W 12 i 13 wieku było w powszechnym zwyczajem witać się z równymi stanem osobami przez pocałunek. Gdy do pokoju wchodził obcy, wstawiał wprosty obcni, nawet damy. Dzielniejsze zdejmovaly kapelusza i podawanie ręki miało dawniej głębsze znaczenie. Zdjęcie kapelusza było aktem uniżności wobec wyższego stanu, a więc poddaniego wobec pana. Podanie ręki było formą prawną uznania ważności załatwionej umowy. Już w 17 wieku to znaczenie zanikło i dziś jedno i drugie jest zwyczajnym gestem uprzejmości.

Wysoka szkoła form towarzyskich był dwór Ludwika XIV. Król wprowadził szereg oddeci w ukłonach kapelusza. Sam nawet przy jedzeniu siedział w kapeluszu, ale zdejmował go przed każdą kobietą, nawet pokojówką. Damie wolno było podać rękę tylko w rękawiczkę. Niżej "postawiony" całował pana w rękę. Wytworny, francuski "dżentelmen" wchodził przy miłej reze zalonie w try, gdy jedna ukłonywał kapelusza, drugą wkładał do kieszeni. Bardzo szeroka była skala pozdrowień, od lekkiego skienienia głową do głębokiego zięcia kolan.

To samo trudne i skomplikowane zróżnicowanie obowiązywało damy i nie było bynajmniej rzeczą prostą po wejściu do salonu każdemu "oddać co należy". Pozdrowienia egzotyczne odbiegały dość daleko od europejskich. Mużumani pozdrawiali, dotykając ręką ziemi.

Chinicyz odwracają się plecami do siebie, podkreslając w ten sposób, że nie są godni patrzeć drugiej osobie w oczy.

Są plemiona które pozdrawiają się pocierając nosy. Jeden z podróżników opisuje szczególne powitanie na dworze jednego z królików muzycznych w górej Afryki. Król podszedł do gościa krocząc z pewnym tudem po plecach w leżących w prochu wyciętych drzwiach, po czym — napłuł mu w twarz.

Podróżny skamieniał, gdy tłumacz szepnął mu, że spotkanie go najwyższy zaszczyt i że powinien natychmiast w ten sam sposób odpowiedzieć, bo król na to czeka. Gdy gość ustąpił tej rady, król rozpromienił się z dumy i przyjaźni była zawarta. S. K.

Ulubiona anegdotka Dickensa

Dickens lubił opowiadać przyjaciółm następującą anegdotę: Kapitany amerykańskiego parostatku, udającego się w podróż z Liverpoolu do Londynu, oddano pod opiekę młodą panię, która swoją pięknością zawrociła głowę pięciu młodym towarzyszom podróży.

Chętnie wyszłyby ją wpaść, ale jak sobie poradzić, skoro było ich pięciu i każdy prosił o rekę? Zwierzała się kapitanowi ze swego kłopotu. Kapitan po namyśle rzekł: — Dam pani radę. Mamy dzisiaj przeliczną pogodę i ciszę morską. Rzuc się pani do morza, niby przypadkiem. Ja zawsze przygotowuję łódkę do ratowania — możesz więc być pewna, że ci się nie złego nie stanie.

— A na cóż to wszystko? — zagadła panna. — Na to — odparł kapitan — że z pięciu wielbieli wybierziesz tego za męża, który by namysłu rzucił się za paną w morze; będzie to najoczywistszy fakt i dowód miłości.

Myśl ta spodobała się podróżnej i wkrótce potem, siedząc na plaży, otoczona wielbielami, zgrabnie przechyliła się przed panem i wpała w wodę.

Ale w programie nastąpił zwrot niebezpieczny, zamiast jednego rzuciło się czterech na ratunek; wydobyto ich z wody i weszli na pokład, stanowiąc smutny, zmokły kwartet.

Również zmoczony, przedmiot ich nieprzemokłego uczucia zwrócił się do kapitana: — Kapitanie, jestem w rozpacz, aż czterech skoczyło za mna, — cóż mam teraz zrobić, nie zmoczoną? — Jeżeli chcesz pani mieć rozumnego męża — odparł kapitan — to radzę szczerze wnieść pieniądze, nie zmoczoną. (Encyklopedia humoru, Warszawa 1890 r.)

João Haupt & Cia. Ltda.

LIVRARIA E PAPELARIA Livros Fiscais e de Contabilidade Artigos Escolares Material de Escritório. MATRIZ: Rua São Francisco, 237 Telefone: 22-3632 (PaB) FILIAL: Rua Lamena Lins, 1.600 Telefone: 22-1229 Curitiba — Paraná

Uwaga! Uwaga! Czytelnicy!

Nie będziemy więcej wysyłać książek, ani płyt przez "Reembolso Postal", tylko pocztą "registrarado". Prosimy zatem przy nadysłaniu zamówień na jakąś przesyłkę załączyc odpowiednią sumę w postaci czeku, czy Vale Postal. (13-VI — 20-VI)

Mamy na składzie następujące polskie płyty: 1 — Mazowsze — część I-sza 2 — Mazowsze — część II-go 3 — Echo Ojczyzny 4 — Koledzy w wykonaniu Mazowsza. Cena każdej płyty — Cr\$ 100.00 w Gráfica Vicentina, z przesyłką — Cr\$ 125.00. — Administracja. (13-VI — 20-VI)

Uśmiechnij się...

— Czy wolny? — pyta panna kierowcę taksówki. — Niestety! — Od roku żonaty. — Czy umiesz dobrze gotować? — pyta pani nową kucharkę. — Miałam kochanka strażaka chudego jak trzaska, odpowiada służąca, a po roku umarli na zatłuszczenie serca. — Jaka jest różnica między czarodziejką a czarownicą? — pyta synek taty. — Czarodziejka, odpowiada tata, nazywamy kobietę od 18 do 35 lat, a czarownicą — od 40 do 70 lat. — Dziel się, jak mogłeś tak zbić swoją żonę — mówi sędzia do wieśniaka. — Gdyby ją pan sędzia znał, odrzekł wieśniak, to by się nie dziwił.

O MELHOR EM PREÇO E SERVIÇOS AUTO VIDROS S. CRISTÓVÃO TEM DE TUDO PARA SEU CARRO VIDROS-BORRACHAS-ACESSÓRIOS MATRIZ: R. Nilo Cairo, 52 FILIAL 1: R. Cons. Laurindo, 961 Fones: 24-3300 FILIAL 2: R. João Negrão, 1748 Fones: 24-3400

INDICADOR PROFISSIONAL Lekarze: DR. LUDOVICO RYDYGIER MÉDICO Estágio Hospitalar de 4 anos nos Estados Unidos... Consultório: Rua Barão do Rio Branco, 63 - Fone: 24-8494 - 14º andar - conjunto, 1411 - Edifício Babilônia do Rio Branco. Residência: Rua do Herval, 182 - Fone: 62-1716 CURITIBA - PARANÁ

Dentysta: DRA. MARIA E. BARANSKI KANIAK CIRURGIA-DENTISTA Alameda D. Pedro II, 602 - BATEL HORÁRIO: Das 15:00 às 19:00 horas MÓVI SIE PO POLSKU - FACIL ESTACIONAMENTO

Szpital: DOENÇAS DAS MAMAS - (Senografia - Termografia) PREVENÇÃO DO CANCER GINECOLÓGICO DR. CLAUDIO PACIORNIK EXAMES COM HORA MARCADA - Fone: 32-3223 CASA DE SAUDE PATRICK P A R T O S I A C O E S Curitiba - Rua Lourenço Pinto, 83 - Paraná

Advokaci: DR LEOPOLDO ANTONIO SOKOLOWSKI Sprawy cywilne, kryminalne, inwentarze lfd. Rua Pres. Getúlio Vargas, 68 Tel.: 82-0888 - São José dos Pinhais - PARANÁ DR EDWARD ZELAK Zalatwa sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, botniczne i naturalizacje. Przeprowadza inwentarze. Rua Emiliano Pernele n.º 11 - 4º piętro - Conj. 401 (Eq. Pca Zacarias), Edif. Quinco dos Pinhais - CURITIBA

FELIKS GOLAS CONTADOR Registro de firmas na Junta Comercial, contratos, dilatos; declarações do imposto de renda. Serviços de contabilidade em geral Rua Cândido Lopes, 205 - 5º andar - conjunto 91 CURITIBA - Fone: 24-5813 - Paraná

Bombas para água - elétricas e manuais - Pregos - Ferras São Floriano - Ferramentas polonesas - Lanças - Filhas para máquinas de calcular - Artigos para pesca - Espingardas para chumbinho de pressão - Chumbinhos - 10 qualidades - Carrinhos para compras e rodas - Fogão à lenha e tipo mini-fogão - Soldadores elétricos e a gás - Adubos - Saltres - D.D.T. - E. H. C. Lâmpadas Aladin e peças - Metros de importação - Serras de importação - Nochochos - K. F. Lupaio - Rolhas - Escadas metálicas - Lâmpadas e carboreto - Anzóis noruegueses e japoneses - Arame farpado - Petromarfa profissional - Mata hervas - Lâmpadas a querosene - Máquinas para descascar laranjas - Pipos - Rasps - Gás residencial e isqueiros - Cordão de nylon - Papel Gomado - Gaitas para concerto e Hohner - Carboreto - Fogareiros a querosene, elétricos e a gás. - 1.000 palhas para cigarros por Cr\$ 38,00 - Fones para lanternas e consertos.

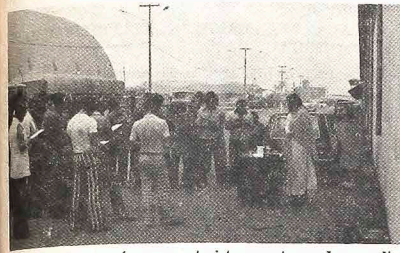
Proprietário MIROSLAW FLORECKI ALIBERTY Curitiba - Saldana Marinho, 148 - Fone: 24-8052 Telefone residencial: 24-8052 BOMBAS PARA AGUA SEM MOTOR.

Lavadoras de roupa Mueller, Real ou Wanda (aquelas de madeira) "As únicas que limpam roupa suja" NÃO APODRECEM NÃO ENFERRUJAM NÃO ENGUÇAM PREÇOS ESPECIAIS GERHARD PETERS Com. e Rep. Rua Dez. Westphalen, 391 - Centro Caixa Postal, 900 - Fone: 23-4856 Curitiba - 80.000 - PARANÁ

PASTORAL RODOVIÁRIA (Continuação)

UM PADRE... UM CARRO... E OS MOTORISTAS

O Padre Mário reúne os motoristas em torno de um altar improvisado e, além da orientação espiritual, torna Deus presente no meio rodoviário através da Eucaristia.

O QUE FOI CONSEGUIDO?

Desde 1976, toda atividade da Pastoral Rodoviária foi dedicada principalmente à consecução de quatro objetivos, a saber:

- um contato, cada vez mais aprofundado, com a realidade existente nas estradas;
- divulgação da idéia da Pastoral Rodoviária;
- uma certa estabilidade da própria Pastoral Rodoviária;
- união do Povo Rodoviário com Deus e a união da classe.

Esses objetivos foram alcançados parcialmente e continuam sendo perseguidos:

o contato com a realidade existente nas estradas foi estabelecido através das leituras referentes ao assunto, visitas aos postos rodoviários e outros pontos de concentração dos motoristas profissionais, conversas com o pessoal que vive e trabalha nas estradas e também com outros que pudessem contribuir com alguma idéia, um levantamento social feito de maneira informal, etc.;

a divulgação da idéia da Pastoral Rodoviária foi dirigida:

1.º — aos meios eclesiais (apresentação dos relatórios e planos aos Srs. Bispos e aos padres: nas reuniões e em conversas informais — oralmente, — através de mensagens mimeografadas e por meio de imprensa, etc.);

2.º — ao próprio Povo Rodoviário (durante visitas aos postos rodoviários e outros por ocasião das "Missas Rodoviárias", através de conversas informais, percorrendo filas de espera onde concentram-se centenas de caminhões, nas festas promovidas pelas paróquias ou pelo próprio Povo Rodoviário: tudo isso, usando diversos meios de comunicação, desde oral até audio-visuais e mass-média);

3.º — à sociedade global (por meio de pregações, folhetos explicativos, etc.; através dos relatos do próprio Povo Rodoviário, e — ultimamente — por meio da imprensa, o que aconteceu independentemente da minha vontade (com poucas exceções);

a estabilidade da Pastoral Rodoviária está sendo conseguida de vários modos:

1.º — pelo apoio decidido dos Srs. Bispos da Província Eclesiástica de Curitiba (até 22-4-76 — somente D. Geraldo M. Pellanda; desde 22-4-76 — permissão oral de todos os Srs. Bispos presentes na reunião em Rondinha, para que a Pastoral Rodoviária seja experimentada em todo o Sul do Paraná; em seguida — licença por escrito de alguns dos bispos; aos 17-3-77 — aprovação do relatório da experiência feita, dos planos e do orçamento por todos os bispos presentes na reunião em Palmas; no dia 29-4-78 — o Sr. Arcebispo de Londrina, no Norte do Paraná, deu a licença oral para iniciar a experiência também no território de sua Arquidiocese);

2.º — pela aceitação da parte do Pessoal Rodoviário (atualmente são atendidos 142 postos rodoviários no Sul do Paraná, numa extensão de aproximadamente 2.500 km de estradas asfaltadas cortando uma área de perto de 120.000 km quadrados; atende-se também outros pontos de concentração dos motoristas profissionais e locais onde é programada alguma promoção especial; em "Missas dos Motoristas", participaram, entre 09-11-77 e 30-4-78, 2.487 motoristas profissionais, calculando-se um número igual de motoristas amadores e funcionários dos postos, não contando vizinhos que ocorrem e cujo número perfaria outro tanto);

3.º — pelo planejamento e organização cada vez mais adequados do trabalho pastoral: isso também é um fator importantíssimo que favorece a estabilidade da Pastoral Rodoviária;

4.º — pela manutenção e aparelhamento da Pastoral Rodoviária (com ajuda da "Adveniat" foi adquirido um veículo para o trabalho pastoral — Corcel/Belina, — e um mimeógrafo elétrico à tinta — Roneo, — etc.; a "Secours Catholique" doou um conjunto de aparelhos litúrgicos; com doações de diversas fontes, foi conseguida a aparelhagem audio-visual, embora ainda precária, e foram confeccionados ou comprados todos os programas, as mensagens e lembranças; a Diocese de Ponta Grossa adquiriu e está regularizando a situação dum terreno destinado para a construção do futuro Núcleo Central da Pastoral Rodoviária);

a união do Povo Rodoviário com Deus e a união da classe, embora colocadas aqui como último dos objetivos visados, na verdade constitui-se em razão e cerne de toda a Pastoral Rodoviária; os resultados dificilmente podem ser avaliados em termos concretos, principalmente porque o que interessa é a intensidade interior e a durabilidade da conversão individual e social; no entanto — seguindo a orientação de Jesus Cristo (veja Mt 13, 1-23) — continua a "semeadura" da Palavra e da Graça de Deus; há, porém, muitos depoimentos individuais e certos indícios de uma mudança social, os quais permitem vislumbrar melhor o caminho da futura atuação e dão mais ânimo para o trabalho pastoral.

Pe. Marian Litewka

Tomás Coelho lembrará 75 anos da presença Vicentina

A Paróquia de São Miguel, em Tomás Coelho, celebrará, no próximo dia 25 de junho, uma grande festa em comemoração aos 75 anos da vinda dos Primeiros Padres Vicentinos ao Sul do Brasil.

Em 29 de junho de 1903, chegaram em Parana-guá os 4 primeiros missionários vicentinos (3 padres e 1 irmão-coadjutor) que, em seguida, instalaram-se na Colônia de Tomás Coelho.

O Padre Francisco Belinowski, atual Vigário, e a Comissão da Matriz, já organizaram nas festividades que constarão de um Tríduo preparatório nos dias 22, 23 e 24 de junho.

No dia 25, dia da Festa, haverá o seguinte: 7 horas — Alvorada Festiva com 75 tiros.

10 horas — Missa em Ação de Graças pelos trabalhos realizados na Paróquia.

A Liturgia será presidida pelo Arcebispo D. Pedro Fedalto e pelo Provincial Pe. Ladislau Biernaski.

Durante o dia uma variedade de atrativos na Festa campal.

As 15,00 horas acontecerá um desfile de carros alegóricos, representando a história, as tradições e os fatos pitorescos vividos nestes 75 anos.

VOCÊ ESTÁ CONVIDADO!

ECOLOGIA: tema da CF de 1979

A CNBB já divulgou o tema da Campanha da Fraternidade de 1978: "Por um Mundo mais Humano", que visará orientar o povo para preservar a natureza contra a devastação e a poluição.

O slogan é o seguinte: "PRESERVE O QUE É DE TODOS". E por falar em Campanha da Fraternidade, estavam aqui no Brasil, em missão oficial, dois representantes da Ação MISEREOR da Alemanha para estudar com a CNBB as possibilidades de mostrar à Igreja e ao Povo alemão a metodologia da Campanha da Fraternidade realizada anualmente no Brasil.

Os representantes solicitaram a apresentação e comentários sobre a Campanha da Fraternidade durante o Congresso Católico Alemão, a realizar-se em Freiburg, de 14 a 18 de setembro deste ano. Também a ida de algumas personalidades eclesiais do Brasil à Alemanha para participar na Ação MISEREOR durante a Quaresma de 1979.

Tragédia de Aparecida é sinal para o Brasil

dos os benéficos. "A história da pequena imagem de terracota escura, azul sobre o qual resplandecem pedras preciosas, e cingindo à frente a coroa de Rainha do Brasil, encheria muitos livros. Venerada há mais de dois séculos e meio, droeira levava o Brasil a emocionar-se, vendo nela o sinal palpável da proteção de Nossa Senhora Senhora. E o sinal se quebrou".

DIVÓRCIO

E acrescentou o catedrático paulista: "Essa quebra será um sinal? Sinal de quê? Amigos meus que conversaram há dias com altíssima personalidade eclesial dela ouviram que o sacerdócio seria relação com a aprovação do divórcio no Brasil."

"A hipótese faz pensar. Embora seja verdade que o povo está desenhando completamente esta lei, pois quase ninguém está recorrendo ao divórcio, é fato também que a Nação dormitava quando o Sr. N. Carneiro era aclamado aos brados, pelo plenário do Congresso e por uma minoria que abarrotava as galerias, logo depois da aprovação da lei. Essa soneira em hora tão grave exprime, por sua vez, uma flagrante falta de zelo. Não só do povo, mas também, em muitos casos, de quem a pastoreia. Pois não nos basta não fazer uso da lei. Se não a queremos, por que nós, que somos a imensa maioria, não a impedimos?"

"Como não reconhecer — continuou — nesse indiferentismo, não um estado de espírito de momento, mas uma atitude de alma resultante de fatores ainda multo mais profundos? A imoralidade do século XX, por exemplo. Quando a moralidade das modas decal assustadoramente, quando os costumes sociais se degradam a todo momento e a limitação da natalidade, pra-

terá muito que sofrer, várias nações serão aniquiladas.

"É impossível, pois, não perguntar se existe uma relação entre essa trágica e materna previsão desatendida pelo mundo ao longo dos últimos sessenta anos, e a também trágica ocorrência de Aparecida. Não será esta um eco daquela, um eco destinado especialmente ao Brasil?"

E concluiu o Prof. Plínio Corrêa de Oliveira: "Especialmente para o Brasil, sim; exclusivamente para o Brasil, quicá não. Pois nosso País é o que tem hoje em dia a maior população católica do globo. Pelo que, quanto aqui ocorra em matéria de devoção marial, tem um significado para o mundo inteiro".

FÁTIMA E APARECIDA

"Como não lembrar a profecia de Nossa Senhora, feita em Fátima: "Se atenderem a meus pedidos, a Rússia se converterá e terão paz; se não, espalhará seus erros pelo mundo, promovendo guerras e perseguições à Igreja; os bons serão martirizados, o Santo Padre

ENTRE AMIGOS

UMA REVISTA FEITA COM UM CARINHO ESPECIAL E DESTINADA AO JOVEM E A FAMÍLIA.

ASSINE, LEIA, VIVA E SEJA FELIZ!

Assinatura para 1978 apenas Cr\$ 60,00
Av. Jaime Reis, 531 — Cx. Postal 155 — Fone: 23-0561
Curitiba — PARANÁ
NÚMERO AVULSO — LIVRARIA SÃO PAULO
Curitiba — Rua Dr. Murici, 640

Naslenie wyk! — Cebuli 1978 zagranicznej — Świdry elektryczne — Cuias — Bombas do chmaronu — Tropki — Artykuły stalowe zagraniczne — Aparaty do lutowania — Elektryczne itp. Maszyny do makaronu — Fumonia — Goyano mlineo, Tieté — Karty do gry od Cr\$ 9,50 i Plastikowe — Narzędzia rolnicze — Naslonia pastewne — Chmiel — Korki zagraniczne — Pipoqueiras — Strzelby o sprężonym powietrzu — Kleje przemysłowe, sposób suszenia w 10 sekund — Artykuły do rzemielstwa — Szachy — Fichas — Wyroby stalowe zagraniczne.

Wiściociel: MIROSLAW FLORECKI

A LIBERTY

Curitiba — rua Saldanha Marinho, 148
Fones: Com. 34-3741 — Res. 24-8052

FERRAGENS HAUER LTDA.

AGORA TAMBÉM NA RUA MATEUS LEME, PARA MELHOR SERVIÇO.

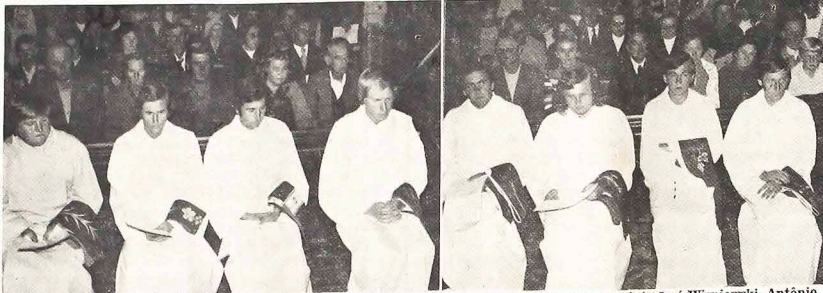
Ferragens - Ferramentas - Metais não-ferrosos

Fundada em 1888

R. José Bonifácio, 66 - R. Mateus Leme, 705

Agora, eles já são de Deus

Da esquerda para à direita: Germano Nalepa, Vicente Nalepa, Incoct Júnior, Antônio Czulik,

Stigare, Albino Czanowski, Eugênio José Wisniewski, Antônio Geraldo Setlik e Aldo Seidel.

A Congregação da Missão Província do Sul está exultante de alegria pois, no dia 6 de junho, mais oito jovens consagraram-se a Deus recebendo a Ordem do Diaconato. A cerimônia foi realizada às 19,30 horas, na Igreja de Sant'Ana em Abranches — Curitiba, sendo ordenante Dom Domingos Wisniewski, Bispo auxiliar de Curitiba. Também concelebraram 29 sacerdotes. Os pais, parentes e muitos fiéis estiveram presentes lotando completamente a Igreja de Abranches.

Alguns dias antes (no dia 25 de maio) na Capela do Seminário Maior São Vicente de Paulo, eles professaram os votos e também assinaram um documento de vinculação definitiva à Congregação da Missão Província do Sul.

Aos oito novos Diáconos, os votos de felicidade e realização em suas vidas do jornal "LUD".

EIS ALGUNS DADOS PESSOAIS

Antonio Czulik — nascido aos 18 de maio de 1955, em Araucária - Paraná. Seus pais: Félix e Anastácia Czulik. Está trabalhando atualmente na Paróquia de Abranches.

Albino Czanowski — nascido aos 14 de abril de 1953, em Araucária - Paraná. Trabalha atualmente no Seminário Menor em Araucária. Seus pais: Pedro e Balbina Czanowski.

Antonio Incoct Júnior — nascido aos 15 de outubro de 1956, em Paranavaí - Paraná. Trabalha na Paróquia de Barreirinha, Curitiba. Seus pais: Antônio e Odete Prado Incoct (atualmente residem em Araucária - Paraná).

Aldo Seidel — nascido aos 6 de maio de 1954, em Mafra - Santa Catarina. Trabalha em Tomás Coelho — município de Araucária. Seus pais: Eugiberto e Ludovica Seidel (já falecida).

Germano Nalepa — nascido aos 5 de julho de 1956, em Campo Magro - Paraná. Trabalha na Paróquia de Araucária - Paraná. Seus pais: João e Vitória Nalepa.

Geraldo Setlik — nascido aos 20 de setembro de 1954, em Piên - Paraná. Trabalha na Paróquia de Orleans - Curitiba. Seus pais: Inácio e Filomena Setlik (residem atualmente em Rio Negro - Paraná).

Eugênio José Wisniewski — nascido aos 3 de outubro de 1955, em Guarani das Missões - Rio Grande do Sul. Trabalha em Santa Cândida - Curitiba. Seus pais: Albino e Anastácia Wisniewski.

Vicente Nalepa Stigare — nascido aos 11 de janeiro de 1956, em São João do Caiuá - Paraná. Trabalha em Tomás Coelho — município de Araucária.

TODOS ELES ESTÃO ESTUDANDO O 4.º ANO DE TEOLOGIA NA STUDIUM THEOLOGICUM DE CURITIBA (UNIVERSIDADE CATÓLICA DO PARANÁ), SENDO QUE CINCO SERÃO ORDENADOS SACERDOTES NO FINAL DESTES ANO E OS OUTROS TRÊS SOMENTE NOS MEADOS DO ANO QUE VEM. TAMBÉM, NA MEDIDA DO POSSÍVEL, JÁ ESTÃO EXERCENDO SEU MINISTÉRIO DIACONAL.

★ IGREJA DIALOGA COM POLITICOS

O Secretário Geral da CNBB (Conferência Nacional dos Bispos do Brasil) organizará periodicamente, na sede da CNBB, encontros informais de Senadores e Deputados Federais, para mútuas informações e trocas de ideias. O primeiro desses encontros aconteceu no dia 23 de maio. O Sr. Bispo mostrou que a iniciativa tem boas razões de ser, visto que a atual situação estatutária da CNBB, que é "cuidar do relacionamento dos poderes públicos, a serviço do bem comum".

★ CADA VEZ MAIOR A ESTERILIZAÇÃO NA ÍNDIA

Centenas de policiais armados penetraram na aldeia Uttavár, na Índia, reuniram os homens e os submeteram a operações de esterilização, fato muito comentado nos últimos dias em Nova Delhi. "Mulheres e crianças choraram e havia objetos domésticos dispersos por toda a área", declarou o chefe da aldeia, Abdul Rahmán. Um médico que participou da operação admitiu em suas declarações que por cento das pessoas foram submetidas a operações de esterilização contra a vontade.

★ O FUTURO DA FÉ E CIÊNCIA SERÁ DISCUTIDO ECUMENICAMENTE

O Conselho Ecumênico das Igrejas convocou, em julho de 1978, em Massachusetts, EUA, a "Conferência Mundial Sobre a Fé, Ciência e o Futuro" que estudará o modo de colocar, realmente, a ciência e a tecnologia a serviço da humanidade. Os 500 participantes, cientistas e teólogos, se interrogarão sobre "o sentido da fé num mundo onde a ciência e a técnica produzem incessantemente coisas que libertam e destroem, ao mesmo tempo, a pessoa e os valores humanos". (CIC).

★ FUMO FAZ MAIS MAL AO SEXO FEMININO

O fumo é mais nocivo às mulheres que para os homens, assinalou em Paris, um estudo realizado pela doutora Berta Liar, do Instituto Francês de Saúde Pública e Pesquisa Médica. Após o exame de 900 casos de bronquite crônica, a pesquisadora concluiu que os sintomas da enfermidade são 2,3 por cento mais frequentes entre os fumantes que entre os não fumantes. O hábito do tabaco, mas que, entre estes, o índice de agravamento é de 1,6 por cento entre os homens e de 2,3 por cento nas mulheres.

RESUMIDAS

★ LITUÂNIA AINDA IMPEDE A LIBERDADE RELIGIOSA

"Crônica da Igreja Católica na Lituânia" — uma publicação clandestina — revela a lista de sacerdotes mortos em decorrência de um exorcício na diocese de Panevezys. Somente nesta diocese, depois da ocupação soviética, 3 sacerdotes foram assassinados, 6 martirizados, 19 mortos nos campos da Sibéria, 19 proibidos de exercerem o ministério e outros 23 ainda vivem depois de permanecerem na Sibéria. Atualmente há 10 paróquias desta diocese sem nenhum sacerdote. Na Lituânia existem, além desta, mais 6 dioceses.

★ ESCOLHIDO NOVO CHEFE PARA O SNI

O presidente Ernesto Geisel assinou, na semana passada, o decreto de nomeação do general Otávio Aguiar Medeiros para o cargo de ministro chefe do Serviço Nacional de Informações (SNI). Aguiar de Medeiros, que era diretor da Escola Nacional de Informação, tomará posse nesta semana, e, em seguida, receberá o cargo das mãos do general Batista Figueiredo, que deixa o SNI para concorrer à sucessão do presidente Geisel.

★ PADRES TERÃO LIVRE ACESSO AOS HOSPITAIS

Foi aprovado na Câmara Federal o projeto do deputado Edgar Martins (MDB - SP), estabelecendo que aos ministros de cultos religiosos é permitido o livre acesso aos hospitais para prestar assistência religiosa aos doentes.

★ COMENTÁRIO DA BÍBLIA EM CHINES

O primeiro comentário da Bíblia, redigido em língua chinesa, deverá demorar ainda um pouco para aparecer. Peritos em língua e literatura chinesa empenharam-se nisso e pensam que, ao todo, serão 42 volumes, anunciando a agência católica suíça KIPA.

O comitê competente reuniu-se, recentemente, em Taipé, em Formosa. O projeto é da Associação dos Teólogos de Formação Teológica do Sudoeste Asiático e Oriental de Taipé, da Associação Mundial para a Evangelização Cristã (WACC).

O primeiro volume terá os comentários das epístolas de Efésios e aos Gálatas. Os comentários deverão ser redigidos em linguagem simples, mas exprimindo a profundidade da verdade bíblica e são destinados tanto ao ensino teológico como às necessidades pastorais. (Ciec-SP).

Sociólogos: "O divórcio está aumentando a violência"

Todos os anos, nos Estados Unidos, 9 mil entre alunas e professoras sofrem violências sexuais, enquanto outras 70 mil são vítimas de outras violências. Há uma média de 270 mil arrombamentos e 216 mil assaltos por ano, causando prejuízos de 600 milhões de dólares para as escolas norte-americanas. Nestes últimos três anos as violências sexuais aumentaram 40% e os ataques aos professores 80%. Os senadores dos EUA apontam "o alto índice de divórcio do país como o primeiro responsável, pois destrói a vida familiar". Os sociólogos concordam que "a delinqüência é fruto da destruição da família, não se limitando à simples minorias ou classes menos favorecidas".

CLAP PROMOVE CURSO DE PARAPSIKOLOGIA PASTORAL

O Centro Latino Americano de Parapsicologia promoverá um curso Especial sobre "PARAPSIKOLOGIA PASTORAL", nos dias 3 a 10 de julho, visando, entre outras, como orientar os fiéis perante o espiritismo.

Este curso destina-se — não exclusivamente — a agentes de pastoral: sacerdotes, religiosos, professores de religião, catequistas, membros de movimentos leigos de apostolado, educadores e tantos outros que querem — devem — ser orientados religiosamente.

MOTIVOS:

Astrologia, feitiços e "trabalhos", casas "assombradas", aparições dos mortos, espíritos ou demônios que se apossam de pessoas, predições e augúrios, curandeiros e cirurgiões "sobrenaturais", doenças misteriosas, medunidade...

Poucas pessoas podem receber ou dar uma resposta segura e verdadeira a respeito dessa variadíssima fenomenologia que a Parapsicologia estuda e explica.

Sobre a fenomenologia parapsicológica quando mal interpretada, se fundamentam doutrinas pseudo-religiosas, destacando o reencarnacionismo e o espiritismo pela sua difusão e desorientação. Inclusive se pretende suplantá-los com esses falsos milagres ou milagres divinos e corrigir com essas falsas revelações a Revelação de Deus.

A Igreja Católica no Brasil — principalmente — deforma-se com este grave problema que desmorteia muitos de seus membros, que dificulta ou mesmo impede a sua expansão e

inclusive a faz diminuir em proporção vertiginosa relativamente ao aumento do espiritismo e afins.

A situação reclama uma atuação urgente e necessária. Sem dúvida o senhor pode compreender a grande importância da Parapsicologia no campo psíquico, médico, educacional, social, filosófico e — para nós o mais importante — religioso. Libertar o homem da superstição e torná-lo amadurecido, é uma tarefa essencialmente humanitária e cristã.

INFORMAÇÕES:

— Titulação: O CLAP e a Faculdade de Filosofia N. Sra. Medianeira, darão certificados de "Extensão Universitária" aos ceberão certificado de freqüência.

— Duração: de 3 a 14 de julho. 10 dias úteis.

— Carga Horária: 60 hs/aula. 6 aulas diárias.

— Período: matutino e vespertino.

— Professores: as aulas serão ministradas por 8 professores do CLAP: Bruno Fontoni, Conrado Lindmeier O.P.M., Edvino A. Friderichs S.J., José Lorenzato, Maria do Carmo P. Forti, Olegário de Godoy, Oscar G.-Quevedo S.J., Pedro J. G.-Quevedo T.

— Bibliografia: um exemplar de cada livro publicado pelo CLAP sobre Parapsicologia (A Face Oculta da Mente, As Forças Mal ou um Bem?, Magia e Parapsicologia, Onde os Espíritos Vivem) será fornecido a todos os inscritos no Curso.

— Local: Faculdades Anchieta, Km. 26 da Via Anhangüera, São Paulo, onde também está localizado o CLAP. Este "campus" de 30 alqueires situa-se no chamado "pulmão verde" de São Paulo: tranquilidade, silêncio, ar puro e excelente acesso ao primeiro viaduto vindo de São Paulo.

— Hospedagem: pode ser nas próprias instalações do CLAP e das Faculdades. A este respeito muito agradável, que, com a urgência possível, reservem a sua vaga e a sua hospedagem. Cr\$ 150,00; nesta diária estão incluídas todas as refeições.

— Refeições: serão servidas no CLAP a quantos desejarem (café da manhã só para os hóspedes). Cada refeição custará Cr\$ 1.000,00. (Pode solicitar-se o pagamento da inscrição em até 60 dias antes das prestações mensais, sem acréscimo).

INSCRIÇÕES:

CENTRO LATINO AMERICANO DE PARAPSIKOLOGIA

Via Anhangüera, Km. 26 — Caixa Postal 11.587

0549 São Paulo (SP)

260-7480

(Tel. substituído) 296-3282

Confiamos ao seu zelo pastoral e sensibilidade a respeito da problemática mencionada, que comunique nosso plano aos colaboradores pastorais e que os incentive na medida possível. (CLAP)